

**SELLES LEHES:**

- » VTL üldkoosoleku kutse
- » taluliidu tegemised
- » korduma kippuvaid küsimusi pindalatoetustest
- » loomatoetuste info
- » informatsiooniveerg



**VTL-i juhatuse esimees:**

Tel: 782 1758, mobiil: 5647 2706

**Raamatupidamine:**

Tel: 782 1669, mobiil: 5663 1990

**Loomakasvatuse ja finantsmajanduse konsulent:**

Tel: 782 4077, mobiil: 554 9753

**Heifer projektijuht:**

Mobiil: 505 6293

**Taimakasvatuskonsulent (mahepõllumajandus):**

Mobiil: 505 1061

**Taimakasvatuskonsulent**

Mobiil: 528 6489

**VML Metsanduskonsulent:**

Mobiil: 522 9424

**AUSTATUD TALULIIDU LIIGE !**

**Oled kutsutud osalema VTL üldkoosolekul**

**4. aprillil kell 10.00 Võru kultuurimajas Kannel**

**Koosoleku orienteeruv päevakava:**

- 9.30 Registreerimine
- 10.00 Avamine, koosoleku rakendamine
- 10.15 Juhatuse esimehe tegevusaruanne
- 10.35 Küsimused aruande kohta
- 10.50 Revisjonikomisjoni aruanne
- 11.00 Küsimused aruande kohta, aruannete kinnitamine
- 11.10 Taluliidu tegevused 2008, suunad edaspidiseks. Arutelu.
- 11.30 Põllumajandusminister Helir-Valdor Seederi ettekanne „esindus- ja nõuandeorganisatsioonide roll talupidajate tegevuses”
- 12.00 Külaliste tervitussõnavõttud
- 12.15 LÕUNAVAHEAEG
- 13.00 Hajaasustuse infrastruktuuri programmi arengud (Anti Allas, Võru Maavalitsus)
- 13.15 Põllumajanduspoliitika „tervisekontroll” (Kaul Nurm, Eestimaa Talupidajate Keskliit)
- 14.00 Teraviljaturg hetkeseis ja tulevik (Tiit Jüriöö, Kesko Agro Eesti AS)
- 14.45 Piimaturg hetkeseis ja tulevik (ettekandja kooskõlastamisel)
- 15.30 Kokkuvõtted, koosoleku lõpetamine

**Kellel ei ole võimalik koosolekul osaleda, palun kindlasti teha volitus mõnele taluliidu liikmele. Ühel inimesel võib olla maksimaalselt 2 volitust. Volituste blankette saab kohaliku seltsi esimehe käest või taluliidu kontorist.**

**Panen ka kõigile liikmetele südamele, et teie osavõtt on väga oluline. Sellest, kui rohkearvuliselt oleme oma aastakoosolekul esindatud, teevad järeldusi minister jt ettekandjad!**

**Lisainfo koosoleku kohta tel 78 21 669 või 56 472 706**

## Taluliidu tegemised

### Töö ETKLi juhatuses

Eestimaa Talupidajate Keskliidu üldkooslek valis oma 15. veebruari üldkoosolekul uue juhatus. Juhatuses jätkavad vanadest liikmetest Arvo Veidenberg esimehena (mahepiima tootmine ja töötlemine, Viljandi TL), Aivar Pikk mets (mahepiima tootmine, Pärnu TL), Jaak Herodes (Eesti Erametsaliidu esindaja), Andres Soots (Võrumaa TL, teravilja- ja kartulikasvatus), uutena lisandusid Aivar Kallas (mahetootja, Saaremaa TL), Kalle Hamburg (kartulikasvatus, Rapla TL), Tarmo Link (Jõgeva TL). Uus juhatus on alustanud teiselt. On plaanis alustada moodulõppe korraldamist talupidajaile, lähiajal on kavas ka korrastada taluliidu liikmesoodustuste süsteem ja uuendada lambakaardid. Toimus kohtumine Riigikogu maaelukomisjoniga, kus peateemadeks olid Ühtse Põllumajanduspoliitika tervisekontroll ning FIEst talupidajate eristaatuse küsimus.

### ÜPP tervisekontroll

Põllumajanduspoliitika tervisekontroll kujutab endast praeguse põllumajanduspoliitika ja toetuste süsteemi vahehindamist (kuidas on rakendunud, millised on tulemused) ning teisalt poliitika ja toetuste planeerimist peale 2013. aastat. Tegelikuses on ÜPP tervisekontrollil kaks põhisuunda: 1) otsetoetuste süsteemi lihtsustamine, mis tähendaks, et kaoks praegune süsteem erinevate toetustega loomakasvatavatele, teravilja ja heinaseemne kasvatavatele ning see asendataks kahetasandilise ühtse pindalatoetusega; 2) piimakvoodi kaotamine alates 2015. aastaks, millele eelneb kvoodi järk-järguline suurendamine liikmesriikidele. Tervisekontroll hõlmab tegelikult palju suuremat ringi teemasid, kõige õigem on tulla 4. aprillil üldkoosolekule vastavasisulist ettekannet kuulama!

### FIEst talupidaja problemaatika

Praegune põllumajandusminister on võtnud sihiks tegeleda FIEst talupidaja probleemidega. Hetkel on tellitud Tartu Ülikooli teadlastelt, juristidelt uuring, mida täpselt oleks vajalik ja võimalik muuta seadusandluses, et FIEst talupidajaile luua kas eristaatus või erisused. Põhiprobleemid on seotud FIE maksustamise, pensioniarvestuse ja pärimise/lõpetamise küsimustega. Tartu Ülikooli uuring valmib mai lõpuks, seejärel toimub riigikogu maaelukomisjoni ja ETKLi juhatuses vahel uus kohtumine.

### Meetmete 1.4.1 ja 1.4.2 rahastamine

Teatavasti laekus nii mikropõllumajandustootjate investeeringutoetuste (1.4.1) kui loomakasvatusehitiste investeeringutoetuste (1.4.2) meetmetele toetustaotlusi tunduvalt rohkem kui oli planeeritud raha selleks

taotlusvooruks. Praegu on EPKK ja Põllumeeste Keskliit algatanud arutelu, kas võiks järgmiste aastate arvelt rahastada seekord kõik taotlused, mis vastasid nõuetele. Võru TL juhatus otsustas mitte toetada raha juurde lisamist järgmiste taotlusperioodide arvelt, kuna sel juhul oleks palju energiat nõudnud taotluste paremusjärjestuse süsteemi väljatöötamine osutunud mõttetuks ning oleks loodud pretsedent, mille kordumine ka edasistel aastatel olnuks tõenäoline.

### VTL juhatuses ja volikogu koosolekud

VTL juhatuses toimus 28. veebruaril. Otsustati maha müüa taluliidule kuuluv Opel Astra Rõuge Taluseltsile asendusteenistuse transpordiprobleemi lahendamiseks. Arutati ka ETKLi liikmelisust EPKKs ja koostati nimekiri nõudmistest, mille ETKL peaks esitama EPKK-le tingimusel, et kui neid ei võeta mõistliku aja jooksul arvesse, astuda kojast välja. VTL volikogu koosolek toimus samuti 28. veebruaril. Esimees ja konsulent andsid ülevaate taluliidu tegevusest ETKLi juhatuses ning investeeringutoetuste taotlemise abistamisel. Võeti vastu taluliidu 2008. aasta eelarve. Arutati taluseltside koosolekute, üldkoosoleku korraldamist.

### Raamatupidamisteenus, nõustamine

Jätkus tavapäraselt raamatupidamisteenuse osutamine. Nõustamises on olnud põhiliseks investeeringutoetuste taotluste vormistamine. Uued konsulendid Kerli Hollo (mahetootmine, pindalatoetused) ja Taivo Molok (taimekasvatus) on näidanud end heast küljest ja on igati valmis talupidajaid abistama.

### Taluseltside koosolekud ja õppepäevad

Infolehe trükki mineku ajaks on ära toimunud Kuldre, Rõuge ja Antsla taluseltside koosolekud. Osalesid taluliidu konsulendid. 26. veebruaril toimus Sulbis infopäev teraviljakasvatavate jaoks, osales 22 inimest.

### Väetamisest enne 1. aprilli

Mitmed talupidajad tõstasid juba eelmisel aastal üles probleemi, et üldiste keskkonnanõuete järgi ei tohi põllule laotada orgaanilisi- ja mineraalväetisi enne 1. aprilli. Seoses vahepealsete soojade ilmade ja lumekatte puudumisega on ka sel aastal sama küsimust tõstatatud. Oleme tänaseks saatnud küsimuse Põllumajandusministeeriumile, kas ja kuidas on võimalik antud kuupäeva nihutada varasemaks või luua erandeid varajase kevade korral, kus väetamine enne 1. aprilli on agronoomiliselt põhjendatud.

## Korduma kippuvad küsimused pindalatoetustest

Kerli Hollo

**Üldisi keskkonnanõudeid** peavad järgima põllumajandusliku keskkonnatoetuse, Natura 2000 põllu toetuse ja ebasoodsate piirkondade toetuse taotlejad.

Üldised keskkonnanõuded:

- » sõnnikuga on lubatud anda haritava maa ühe hektari kohta kuni 170 kg N aastas;
- » orgaanilisi ja mineraalväetisi on keelatud kasutada 1.dets -31.märtsini;
- » loomapidamishoonel, kus peetakse üle 10 lü loomi, peab olema sõnniku- ja virtsahoidla, mis mahutab vähemalt 8 kuu sõnniku ja virtsa. Kui sõnnikuhoidla kuulub enne 1. jaan. 2002 kasutusel olnud loomakasvatushoone juurde tuleb nõue täita 1. jaan. 2010. Pärast 1.jaan. 2002 kasutusele võetud loomakasvatushoone peab olema kohapealse kontrolli käigus ette näidata sõnniku- ja virtsahoidla ehitusprojekt. Lautades, kus loomi peetakse sügavallapanul, ei ole sõnniku- ja virtsahoidlat vaja.
- » sõnnikuaun peab veekogust asuma vähemalt 100 m kaugusel, kui veeseaduses ei ole teisiti sätestanud;
- » taotleja peab pidama põlluraamatut;
- » kasutuses olev taimekaitseseade peab läbima korralise tehnilise kontrolli iga 3 aasta järel;
- » taimekaitsevahendi kasutaja peab olema läbinud taimekaitsekoolituse ja omama taimekaitsetunnistust;
- » rohumaade niitmine või karjatamine enne 31. juulit;
- » ei tohi põletada kulu ja põhku;
- » looduslikul rohumaal ei tohi kasutada taimekaitsevahendeid ega väetisi;
- » loomapidaja peab loomadele tagama sööda ja joogivee kättesaadavuse;
- » loomapidaja peab pidama arvestust ravimite ja ravimsöötade kasutamise üle;
- » loomapidaja peab arvestust põllumajandusloomade üle ja registreerima surmajuhtumid.

**Püsirohuma**a on pikaajaline rohuma (PR) 5-10 aastat ja looduslik rohuma (LR) 10 ja enam aastat. Taotlejal on kohustus säilitada püsirohumaad samas mahus, mis 2005. a taotlemisel märgiti püsirohuma pindalaks. Muidugi võib püsirohuma pindala suurendada. Lubatud on püsirohuma uuendamine heinaseemnega (ilma vahekultuurita). Kui 5a jooksul külvatakse vahekultuur (näiteks teravili), siis ei loeta seda enam püsirohumaaks. Püsirohuma pinda on ka võimalik ühelt massiivilt teisele üle kanda enda kasutuses oleva maa piires. Sellest peab PRIA-t teavitama püsirohuma säilitamise kohustuse üleandmise- vastuvõtmise taotlusega. Kui tahetakse **lühiajalist rohumaad** (alla 5 aasta, viljavahelduses) säilitada, peab see neljanda aasta lõpuks

olema üles haritud ning 5. aastal peab rajama sinna mingi muu kultuuri. Püsirohuma kohustust on võimalik vähendada ainult selle metsastamisel ja loomulikult ka maa üle andmisel teisele tootjale. **Kohustust saab teisele ettevõtjale üle anda või vastu võtta osaliselt või täielikult.** Kohustuse üleandmisega peab andma üle ka põllu kohta andmed (põlluraamat). Taotleja peab **põlluraamatut** säilitama 10 aastat. Selleks peab koostama **rendilepingu**, mis võib olla kirjalik kui ka suuline, kuid vaidluste vältimiseks soovitatakse lepinguid sõlmida kirjalikult. Rendilepingusse tuleb kindlasti kirjutada täpsed andmed rendileandja ja rendilevõtja kohta, nende õigused ja kohustused, lepingu jõustumise kuupäev ja kehtivus ning andmed rendile antava maa kohta. **5-aastase kohustuse alust maad on võimalik juurde võtta kui ka ära anda**, kas täies mahus või osaliselt. Kui pindala suureneb kuni 30 % või 2 ha, siis jätkub olemasolev kohustus. Aga kui maad suurendatakse rohkem kui 30%, siis algab uus viieaastane kohustus ja olemasolev liidetakse juurde. Erandiks on keskkonnasõbralik tootmine, mille suurendamise eest toetust ei maksta. Ka vähenemine võib toimuda kuni 30 %, aga kui väheneb rohkem kui 30 %, siis jääb kohustus kehtima, kuid nõutakse üle 30 % vähenenud osa eest eelnevatel kohustusaastatel makstud toetus tagasi. Keskkonnasõbraliku tootmise ja mahetootmisega tegelevatel tootjatel on kohustus võtta kolmandaks kohustuseaasta 31.detsembriks põllumaadelt **mullaproove**. Kui võetakse põllumaad juurde kehtib nende kohta sama nõue. Mullaproovide tulemused peavad neljanda kohustusaasta 15. juuniks taotlejatel kohapeal kättesaadavad olema. **Viljavaheldust** järgival põllumaal peab kasvatama **15% liblikõielisi** või liblikõieliste- kõrreliste heintaimede segu, mis võib olla ka allakülvina. Liblikõieliste osakaal peab olema üle 30%, siis loetakse toetuskõlblikuks. Järgima peab veel, et samal põllul ei kasvata teravilja kauem kui kolmel järjestikul aastal ja sama liiki kauem kui kahel järjestikul aastal. Viljavaheldusplaani ei pea koostama püsirohumaadel; põllud, mis on väiksemad kui 0,30 ha; heinaseemne tootmiseks kasutataval maal; põllumajanduslikust kasutusest väljasoleval maal; puuvilja- ja marjakultuuride ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamiseks kasutataval maal ja põldudel mille happesus on põllu keskmisena kuni pH 5,5. Viljavaheldusplaani peab taotlejal kohapeal olemas olema. Võib teha muudatusi. **Kartulikasvatajatel**, kel kasvupinda vähemalt 0,5ha või rohkem, või ka väiksemad kasvatajad, kes kasvatavad kartulit müügiks, on nõue uuendada igal aastal 20 % kartuliseemnest sertifitseeritud seemnega. **Tähtajad!** ÜPT, põllukultuuri kasvatamise, põllumajanduskultuuri ja heinaseemne täiendav otsetoetuse taotlemise aeg **2- 21. mai**. Mahedaks tunnustamise taotlusi saab esitada **10. märtsist 10. aprillini**.

järgneb >

## Saabumas on loomakasvatustoetuste taotlemise periood

Sirje Madisson

Käesoleval aastal võetakse loomakasvatustoetuse taotlusi vastu 19. märtsist kuni 6. aprillini PRIA kohalikus büroos. Võimalik on taotlusi esitada ka E-PRIA kaudu. Selleks on olemas juhend PRIA kodulehel. Elektrooniline taotluse esitamine on isegi mugavam, kuna programm kontrollib koheselt andmeid ja toob välja võimalikud vead.

Järgnevalt mõningad tähtsamad punktid:

- » piimalehma toetust makstakse kvoodiomanikele nendele 31. märtsi 2007 seisuga määratud kvoodi alusel (ka siis kui kvoot koos loomadega on ära müüdnud, saab ikkagi selle kvoodi järgi toetust ja vastupidi uus omanik ei saa hiljem juurde tulnud kvoodi eest toetust)
- » ülejäänud veised (v.a. ammlahmad ja puhtatõulised lihavesemullikad) saavad toetust 2007.a. tootjale määratud ja toetust saanud veiste loomühiku alusel (ka kvoodita piimalehmad)
- » kui tootjale ei määratud 2007.a. toetust loomühikute alusel, siis võib taotleda toetust 2006.a. määratud ja toetust saanud veiste loomühikute alusel (k.a. 14. veebruar 2006 seisuga lihavesise jõudluse all olnud piimalehmad, kellel oli sündinud vähemalt 50%-se lihatõugu veresusega vasikas)
- » toetust saavad põllumajandusloomade registris seisuga 19. märts 2008 registreeritud ammlahmad ja lehmullikad
- » **utetoetus määratakse tänava esmakordselt kahes osas:** esiteks 19. märtsi seisuga tootja registris olevate uttede arvu alusel (vähemalt 10 utte, kes **12. maiks 2008** saavad aasta vanaks) ja teiseks **ute täiendava otsetoetuse alusel** - 2007.a. toetuse saanud uttede arvu alusel, kusjuures neid pidi olema vähemalt 10 utte.

Siin kehtib veel üks asjaolu. Kui tootja on ostnud endiselt, 2007.a. ute toetust saanud tootjalt utted eelmisel aastal ära, siis selleks, et uus omanik saaks taotleda täiendavat utsetoetust, peavad olema nimetatud loomad registreeritud hiljemalt 31.12.2007 uue omaniku arvele loomaregistris.

**Toetuse aluseid loomi peab karjas hoidma kuni 12. maini 2008.**

Kui teisi loomi saab asendada toetuse nõuetele vastavate loomadega, siis ammlahma sellisel viisil asendada ei saa.

Loomakasvatustoetuse taotleja peab säilitama talle määratud püsirohumaa pindala, ka juhul, kui ta ei esita

kevadel pindalatoetuse taotlust (sel juhul tuleb PRIA-le esitada vähemalt põldude loend).

Seekord on seaduses otseselt kirjas ka kohustus ajada loomad kokku sellisel, et PRIA-l oleks võimalus teostada loomade kõrvamärkide kontrolli.

Ühikumäärad saab teada 30. maiks, toetus makstakse välja 30. septembriks 2008.

**Lihaveisekasvatuse kui piimatootjate alternatiivne tegevussuund** - 24. märts kell 10 Võru Vallavalitsuse saal. Osavõtutasu 80 kr.

Käsitletakse lihavesisekasvatuse majanduslikku tasuvust (kas kasvatada poolevereid loomi müügiks või luua puhtatõuline kari, kas ekstensiivne või intensiivne veiseliha tootmine,) majanduslikke võimalusi üleminekuks lihavesisekasvatusele ning veiseliha turustamist. Lektorid lihavesisekasvatuse konsulent ja lihavesise kasvataja Airi Külvet ning Rainis Ruusamäe. Info tel. 78 24 077 või 55 49 753

### Õppepäev `FIE-dele uut ja korduvat`

3. aprillil algusega kell 11 kultuurimajas Kannel. Osavõtutasu 100 krooni. Lektoriks on FIEde maksukonsultant Olavi Kärnsna. Vajalik on eelregistreerimine tel 78 21 669.

### Tuletame meelde, et meie uute konsulentide vastuvõtuajad:

**Taivo Molok (taimekasvatuse) neljapäeviti kell 10-16. Soovitav ette helistada tel. 52 86 489**

**Kerli Hollo (mahetootmine, pindalatoetused, põlluraamat) esmaspäeviti kell 9-16. Soovitav ette helistada tel. 50 51 061**

**Rohusöötade tootmise majanduslikud aspektid loomakasvatuses** - 8. aprill kell 11 Võru Vallavalitsuse saal. Osavõtutasu 100 kr.

Teemad: rohusöötade kasutamise efektiivsus ja majanduslik tasuvus loomakasvatuses. Lektor Uno Tamm Eesti Maaviljeluse Instituudist. Info tel. 78 24 077 või 55 49 753